

דרושים וענפים באילן התורה
מפרי עטו של הבה"ח פ.מ. גויברט הי"ו

עניני חמדה

זמני כניסת
ויציאת השבת

כניסת השבת

4:20

יציאת השבת

5:56

הזמנים לפי אופק ירושלים ה'ו

ענין הדרושים

לארץ לא היה נחרב

הבית

וכתב בספר אגרא
דכלה דאם משרע"ה
היה נכנס לארץ
ישראל לא היה נחרב
הבית, ולא יהיה עוד
גלות.

אם קושי השעבוד

בגלל חטא מכירת יוסף אז לא הסתיים גלות מצרים

ואם קושי השעבוד היה בגלל חטא מכירת יוסף כי חטאו השבטים במכירתו, אז לא הסתיים גלות מצרים שקושי השעבוד לא השלים הגלות אלא היה בגלל חטא מכירת יוסף, וצ"ל שהגלויות הם המשך לגלות מצרים.

סיום הדברים וביאור

המדרש

והשתא א"ש הכל, דמהריגת המצרי מוכח דדיבור למעשה יחשב, שהרגו בשם השם, והיה בדיבור ולמעשה יחשב, וא"כ אליעזר יצא לחירות, שאע"פ הפיל שינו, ואפ"י שהפילה בגערה למעשה יחשב, וא"כ חטאו במכירת יוסף, שהיה גלגול אליעזר, ויצא לחירות ושפיר הו"ל קושי השעבוד כפרה על חטא מכירת יוסף, ולא הסתיים גלות מצרים, ולכן לא נכנס משרע"ה לא"י שהיה צריכים להיות בני"י עוד בגלות המשך לגלות מצרים, שלא הסתיים גלות מצרים, ושפיר אמר אתמול הרגת את המצרי, ועכשיו אתה רוצה להיכנס לא"י, שאין איה יכול שאם תיכנס לא יהיה עוד גלות, וא"ש בעזה"י.

הקדם מדרש פליאה בפרשתו

במדרש פליאה בפרשתו - אתמול הרגת את המצרי, ועכשיו אתה רוצה להיכנס לארץ ישראל.

קושיא עליו

ותמוה המדרש?

אם חטאו במכירת יוסף או לא תליא בזה עם אליעזר עבד אברהם השתחרר או לא

ונ"ל בהקדם מה דאיתא בספר כסף נבחר, דעפ"י קבלה יוסף נמכר למצרים והיה גלגול אליעזר עבד אברהם ולכן השבטים פטורים שהמוכר עבד פטור, משא"כ אם נימא כדעת המדרש דאברהם אבינו גער באליעזר והפיל שינו, א"כ הדין הוא דיוצא לחירות, דאם האדון הפיל שן ועין של עבדו יוצא העבד לחירות א"כ אליעזר לא הוי עבד, והשבטים שמכרו את יוסף שהיה גלגול אליעזר לא בדין מכרהו וחייבים ע"ז.

מהריגת המצרי מוכח

דדיבור למעשה יחשב

והנה מהריגת המצרי מוכח דדיבור למעשה יחשב, דידוע דמהריגת המצרי היה בדיבור שאמר שם השם ומת, וכתוב כאן הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי, ונחשב הרגה אפ"י שהיה בדיבור שדיבור למעשה יחשב.

אם חטאו במכירת יוסף אז קושי השעבוד היה בגלל שמכרהו

וזאת ידוע דאם חטאו במכירת יוסף אז קושי השעבוד היה בגלל מכירת יוסף. אם משרע"ה היה נכנס

פרפראות

במדרש פליאה בפרשתו - ויעבדו מצרים את בני"י בפרך, רב ושמואל חד אמר בקל וחומר, וחד אמר בגזירה שויה.

ותמוה מאוד, קשר ופשר דברים אלו לאלו?

ונ"ל דאולי לשיטתם, בהקדם מה דאיתא בחז"ל מתחיל בגנות, רב אמר מתחילה היו עובדי ע"ז אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו, ושמואל אמר עבדים היינו לפרעה במצרים.

והנה בספר אמרי דעת להרב הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, כתב לבאר דייסורים מכפרים לומדים מב' טעמים, א. שן שאחד מאבריו של אדם יוצא לחירות, ייסורים שממרקין כל גופו של אדם על אחת כמה וכמה שמכפרים, ב. ג"ש נאמר ברית במלח, ונאמר ברית ביסורים מה מלח ממתיק את הברש, כך ייסורים ממרקין ומנקים את האדם מעבירות.

וכתב הוא, דהנפק"מ מאיפה לומדים זאת זה, דאם לומדים זאת מעבד שיוצא בשן ועין, דהיינו מק"ן, א"כ זה רק אם האדון התרגו על העבד, אבל אם העבד הרגין את האדון לא יוצא לחירות כידוע זה, ואותו דבר אם בני"י רוצים לצאת ממצרים, צריך שיהיה לשם שמים, כדי להיות לעם קדוש, ואם עושה כי קושי השעבוד קשה לו אז לא מכפר, אמנם אם לומדים מג"ש ממלח, א"כ יוצא לחירות בין כך ובין כך, דתמיד מלח ממתיק את הברש, בין אם התכוונת ובין אם לא.

ונ"ל דזה תליא במח' רב ושמואל דלפי רב דאמר בק"ו יוצאים רק אם התכוונו לשם שמים להיות לעם קדוש אז זה טוב, אמנם אם רוצים לצאת ממצרים בגלל קושי השעבוד זה לא טוב, וכך אמר דהגנות היה דלא רצו לצאת כדי להיות לו עם, כי מתחילה היו ע"ז אבותינו, אמנם רצו לצאת כי היה קשה להם קושי השעבוד, אמנם שמואל סבר בג"ש דהיינו ממלח דבין אם נתכוון ובין אם לא נתכוון ממתיק את התבשיל, א"כ שפיר אמר שמתחיל בגנות שזה עבדים היינו לפרעה במצרים וזה דלא היה הגנאי מזה שהתכוונו לצאת מהר בגלל קושי השעבוד, אלא היה הגנות שהינו משוקעים במ"ט שערי טומאה, מרוב קושי השעבוד, וא"ש לשיטתהו דרב ושמואל בעזה"י.

מסר שבועי

הגזירה הנוראה של פרעה על ילדי ישראל, לא פוסחת גם על ביתו של עמרם, מנהיג הדור. כאשר נודע למצרים על לידתו של משה, לקחה יוכבד את בנה הפעוט ושמה אותו בתיבה בסוף. מה חשבה האם הצדקנית להרוויח במעשה זה, לא מתואר בפסוק, אולם נקודה אחרת מרגישה התורה ומייחדת לה פסוק שלם:

ותתעב אחותו מרחוק לדעה, מה ייעשה לו. מרים הנביאה, אחותו הגדולה של משה

ליד סירותיהם הקטנות, תמורת תשלום הם מוכנים להעביר את כל מי ומה שיבקשו.

סיכס הפרופסור מחיר עם אחד מהם והתיישב בסירה. נאמר לו שמשך ההפלגה הנו כמחצית השעה, בדקות הראשונות הסתכל הפרופסור על הנוף, על מי הנהר הזורמים בעזו ועל הצמחים שלא הכיר ממקום מגוריו. לאחר מכן החל להסתקרן וניסה לתהות על קנקנו של בעל הסירה, אפשר ויפיק מכך תועלת בהמשך מחקרו.

"אמור לי בבקשה", שאל הפרופסור את בעל הסירה, "האם למדת מתמטיקה אי פעם?"

עומדת מן הצד, ליתר דיוק "מרחוק", ורוצה לדעת מה יעלה בגורלו של אחיה הצעיר.

לכאורה, אם רוצים לדעת טוב יותר את שעתיד להתרחש, יש לעמוד קרוב ככל האפשר למקום ההתרחשות. לא בצורה שתחשוף את עמידתה שם, אבל בנודאי שעמידה "מרחוק" ממעיטה ביכולת לדעת את אשר יארע. מה הפצה אפוא התורה ללמדנו לדורות ממעשה זה של מרים הנביאה?

פרופסור גדול שנסע לצורך מחקרו למדינה ניחתת שמרבית תושביה נבגעים מדעת, הוצרך לחצות את הנהר כדי להגיע לנקודה כלשהי. על שפת הנהר עמדו מקומיים רבים

בעל הסירה הניד בראשו לשלילה. "אינני יודע מה זו מתמטיקה, אדוני", השיב בנימוס. הפרופסור עטה ארשת חשיבות והפטיר: "אם אינך יודע מתמטיקה, איבדת רבע מחייך..."

בעל הסירה שתק והמשיך בדרך. לאחר מספר רגעים מכתב הפרופסור בגרונו ושואל שוב: "האם למדת פילוסופיה מימך?" בעל הסירה השיב שוב שאינו יודע מה הפילו-משהו הזו. להודיו לא הייתה האפשרות להקנות לו השכלה, משחר נעוריו מצא עצמו עמל מדי יום להביא מזון לפיו ובהמשך כדי לפרנס את ביתו וילדיו. "דע לך שאיבדת עוד רבע מחייך", נידב הפרופסור אבחנה פרופסורית בחינם.

שתיקה מביכה השתררה ביניהם, לפניו הרך של עוד מספר דקות שיוט עד שיגיעו לגדת הנהר השנייה. בעל הסירה ידע שאין ברשותו מנענה חכם לפרופסור המתנשא, לפיכך שתק וחיכה שיגיעו למחוז הפעם והוא לא ירדף את הגאותות הלזה יותר, אולי אפילו לעולם...

"ומה בקשר לאסטרונומיה?" שאל הפרופסור בלהיטות כמי שמתאמץ לעשות ברצף אחד את עסקת חייו, "אסטרונומיה למדת?"

במקום לענות התמקד בעל הסירה במאמצים לייצב את סירתו. הגלים התגברו ומוג האוויר נעשה סוער מאוד. לאחר כמה רגעים זרק בעל הסירה שאלה מעבר לכתפו, מרס את קולו במאמץ כנגד הרוח שהחלה לשרוק בעוז: "אמור, לך, כבוד הפרופסור, האם למדת אי פעם לשחות?"

הפרופסור השיב בשלילה. הוא עוסק בפיתוח השכל וההיגיון, שרירים ומקצועות הגוף זה עסק לבורים שלא שפר עליהם מזלם. הוא לא למד שחייה.

"אם כן", נד בעל הסירה בראשו למראה מי הנהר השוצפים, "דע לך שאיבדת את כל חייך..."

בספר "צמח דוד" הביא מספרים הקדושים רמז בדברי הפסוק שלפנינו: "ותצב אחותו מרחוק לדעה מה ייעשה לו", ובה דבריו: "אחותו" היא רמז לחכמה, כפי שאמר שלמה המלך (משלי ז, ד) "אמור לחכמה אחותי את".

מרים הנביאה מלמדת אותנו יסוד גדול בנוגע לחכמה: מי שרוצה לזכות לחכמה, עליו להתייצב "מרחוק". מי שמרגיש ש"מגניע לו", שהוא "ראוי" לחכמה, הרי שככל שירגיש קרוב יותר וראוי יותר, כך תרחק ממנו החכמה.

לבד מנוקיה הידועים בזה הגאווה, בנוגע לחכמה הגאווה מיוקזה בצורה ישירה להשתתף החכמה והידע. המתגאה הוא כאותו זקן שנוטע במהירות וסבור שבכך יגיע מהר יותר לשמרתו, אולם דווקא ההרגשה שהוא ראוי, עומדת בעוכריו.

(במחשבה תחילה)

משה פסע פסיעות נוספות לעיל כתוב שה' אמר למשה ולאחרן ולזקני ישראל שילכו לפרעה לבקש ולהתריע - להוציא את בני ישראל ממצרים, ואכן - "יולך משה ואהרן ויאספו את כל זקני בני ישראל" (ד, כט).

והנה כעת מספרת התורה על בואם של משה ואהרן אל פרעה "ויבא משה ואהרן אל פרעה", ואילו זקני ישראל לא הוזכרו כאן.

"וזקנים היכן היו?" - שואלים חז"ל ומשיבים: "נשמטו אחד אחד. ובסיני נפרע להם, ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו, החזירים לאחוריהם".

והזקנים לא התקרבו כמותו. היתה מחיצה נפרדת ומקום לזקני ישראל ולמעלה מקום מקום מיוחד לאהרן, ורק משה לבדו עקה ממש לראש ההר. מדוע? במצרים לא הלכתם עד סוף הדרך, גם בסיני - משה ניגש אל פרעה.

אבל השאלה הנשאלת, מורי ורבותי, אהרן כן הלך עם משה לפרעה לתוך ארמון המלוכה: "ויבא משה ואהרן", אם כן מדוע אהרן לא התקרב בסיני עם משה עד ראש ההר?

בספר "מושב זקנים" מבעלי התוספות כתוב שאכן גם מול פרעה "באו משה ואהרן", אבל משה פסע והתקרב יותר. מסר את נפשו כמה פסיעות נוספות קדימה לפני פרעה. איי - איי... איי... היו שם שבעים מדרגות להגיע לפרעה. ומשה ע"ה היה קרוב מאהרן ע"ה.

מה רואים מכאן? אינו עולה דקדוק לימוד. עד כמה גדול ערכן של כמה פסיעות נוספות [במאמץ]. הם עולם אחר. במצרים זו היתה פסיעה או כמה פסיעות, והתוצאה בהבדלי עולמות לנצח. דרגות גבוהות יותר בקרבת ה'.

(יחי ראובן מהרה"ג רבי ראובן קרלנשטיין)

פשט בפרשה

התרגיל המבריק שעשו המצרים

כל הבן הילוד היארה תשליכוהו לכאורה יש לתמה, הלא בימינו, אם היו שלטונות ישראל באים ואומרים לצבור ערביי המדינה: מהיום והלאה כולכם עובדים אותנו ללא תמורה, תנסו אין כסף, מבקש עד לילה, ובנוסף, את כל בניכם נשלך לים - אין ספק שהיתה פורצת אינתיפאדה נוראה, את כל המדינה היו הערבים שורפים ברב זעמם! היתכן?

והנה, עם ישראל היו גיבורים, מגיעים פרעה והמצרים, וגוזרים עליהם: "כל הבן הילוד היארה תשליכוהו". הבן כל היהודים, מדוע הם שותקים ונותנים למצרים כך לטבח את בניהם?

כדי להבין זאת - אומר ה"אמרי נעם" - עלינו לדעת את המובא במדרש, אודות התרגיל המבריק שעשו המצרים לעם ישראל כדי לשעבדם.

בתחילה הודיעו כי כל יהודי, שיצטרף למעגל העבודה יקבל אלף ש"ח לשעה. כל היהודים הגיעו לעבודה, עבדו מבקש עד ערב וקבלו את שכרם.

למחרת היה חמסין. אמרו להם המצרים: "רבותי, היום אני מעלים את המשכרת והיא תעמד על סך אלף חמש מאות ש"ח לשעה".

נו, תמורת סכום כזה כלם מוכנים לעבד. התחילו לעבד, אבל היה חם מאד, וכדי להקל מעצמם הורידו את בגדיהם והניחום בצד.

בעת שהיהודים היו עסוקים בעבודתם, באו המצרים בחשאי וכל אחד נטל חליצה של יהודי, נגש לבית היהודי ובקש מבני הבית בשם בעל הבית שיתנו לו את כל כלי המלחמה שבביתם - הסכינים, החרבות, הכל. וכראיה וסימן לכך שבעל הבית שלהם, הציעו בפני בני הבית את חליצת אביהם.

אחרי שאספו המצרים את כל כלי המלחמה מבתי היהודים, בא פרעה והודיע: "מעכשיו היהודים עובדים בחנם!"

כששמעו זאת היהודים בערה בהם חמתם ורצו הביתה להביא את כלי המלחמה, אך אין התברר להם כי אין ברשותם כלים להילחם. הכל נלקח על ידי המצרים, בסיוע החולצות שנטלו מהם כשפוטשו בעת עבודתם.

נמצא, שמפלת היהודים התחילה ממה שפגמו בלבושם, ועל כן, כדי לתקן פגם זה ולתגאל מעבודתם, החליטו היהודים שלא לשנות את לבושם, ואכן היה זה אחד הדברים שבכותם נגאלו אבותינו ממצרים. ידוע המעשה בגאווה "חבית ישראל" מגור זצ"ל, שאחד מחסידיו סטה מעט מדרך

הישר, והיה חשש שיתדרדר עוד. אמר לו האדמו"ר: "עשה מה שאתה רוצה, אולם דבר אני מבקש ממך שתבטיח לי: לכל מקום שתלך, תבוא עם המלבוש החסידי, והחסיד הבטיח.

הרבי הרויחן מכך רוח גדול, כי כל זמן שהחסיד הלך עם המלבוש - הוא זכר לאן הוא עתיד לחזור ומתוך כך לא היה מסוגל לעשות הרבה מן העבודות שרצה לעשות.

יהודי צריך לזכור: הלבוש היהודי - זה מה שבונה אותנו, וזה מה ששומר עלינו, שלא לאבד את הצורה היהודית שלנו.

(הרב גואל אלקריף - גליון נאה דורש)

תשובה נצחת

לקח בכיבוד אב

נכנס אדם לביתו של הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, ושאלה בפיו: ושאלה בפיו: הוא שומע שאביו חולה, ומרגיש חובה בעצמו לנסוע לבקרו, כדי לקיים מצות כיבוד אב. אך דא עקא! מכיוון שההלכה קובעת שהוצאות כיבוד אב - משל האב ולא משן הבן, לכן הוא שואל, אולי פטור הוא מלנסוע, מאחר ונסיעה כזו תעלה לו בדמים יקרים - הנך צודק? השיב לו רבי חיים. אכן פטור אתה מלנסוע! "לך רגלי".

(אישים ושיטות)

סיפורים שמות

הרה"ק מווילעדניק

רבי ישראל דב בער זצוק"ל

בן הרה"ק רבי יוסף זצוק"ל

~ נלב"ע כ"א טבת תר"י ~

מתולדותיו

הרה"ק רבי ישראל דב בער מווילעדניק זי"ע נולד בשנת תקמ"ח - מ"ט בעיירה קאטעלנע. בהיותו כבן חמש נתייתם מאביו הר"ר יוסף ז"ל ונתגדל ע"י אמו מרת פערל גיטא ע"ה. בהיותו כבן עשר שנים נפטרה עליו גם אמו ע"ה. ונשאר במקום הולדתו שם נתעלה במעלות התורה בהתמדה יתירה עד שנתפרסם שמו כעילוי מקאטעלנע.

היה תלמיד מובהק של מרן אדמו"ר הק' המגיד מטשערנאביל זי"ע וכל אימת שזמוכר בספרו הק' "שמעתי ממורי" כונתו לרבו המגיד מטשערנאביל זי"ע.

נסתלק ביום כ"א טבת תר"י ומנו"כ בוילעדניק. דברי תורתו נלקטו בספר "שארית ישראל" ע"י בן תלמידו הרה"ק רבי אלכסנדר סענדר זי"ע, המעוטס בהסכמותיהם של מרן אדמו"ר הק' רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע והרה"ק רבי דוד מטולנא זי"ע.

פסע נקלע הרה"ק בעל "מאור עינים" מטשערנאביל בעיר זיטאמיר בתשעת הימים, ושאל בבית המדרש מי יכול לקבל על עצמו לעשות סיום מסכת למחר, ואף אחד לא נענה. ופנה הרה"ק אל הרה"ק רבי ישראל דב מווילעדניק, שהיה אז עלם כבד תריסר והיה עילוי מופלא, ושאלו אולי הוא יעשה הסיום, והשיב הנער אם ירצה הרבי אעשה סיום, ושאלו הרה"ק: על איזה מסכתא? ואמר: על איזה שהרבי יאמר, והוציא הרה"ק מסכת "בבא בתרא" מהארון והגישו אל הנער, והתיישב הנער העילוי ללמוד ולמד כל הלילה ברציפות עד למחרת בצורה רחיים, כנגמר את המסכתא אמר אל הרה"ק רבי נחום שאפשר כבר לעשות הסיום, והביט עליו הרה"ק כמתמיה,

ב

ואמר הנער: הרבי יכול לבחון אותי שמות כל התנאים והאמוראים כמה פעמים מוכרים בכל המסכתא בכלל, ובכל דף ודף בפרט...
הרה"ק רבי מרדכי מין מסלוניס זצוק"ל
"מאמר מרדכי" ח"ב, ע"י ר"י *

הרה"ק מוילעדניק זי"ע הי 'מתלמידי הרה"ק מברדיטשוב זי"ע ואח"כ היה תלמיד הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע. והמעשה היה כשאמר הרה"ק מברדיטשוב דרשה בפלפול ובתוך הדברים שאלו הוילעדניקער שאלו וסתר את דבריו, ואח"כ הרגיש איזה פגם בהתקשרותו אליו ונסע ללעכוין. ובבואו שמה התחיל לחשב בדעתו מי מהם יותר גדול, אי"ל הלעכויער במליצה: "אנשי מרות אנשי השם". אנשי לשון שכה, כמו (בראשית מא, גא) נשני א' את כל עמלי. וכל הבא למדוד ולהעריך מי גדול יותר שכל הוא את השו"ת. ואמר לו: באמת מקומך אצל מרדכי אך לא אצל מרדכי בן אדל אלא אצל מרדכי בן אסתר, הוא רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע. ונסע הוילעדניקער אל הרה"ק מטשערנוביל ונשאר אצלו. לימס כשהי' אצל הלעכויער ואמר לו שרצה להיות מקושר לרבו כאשר היה, הוא מקושר לרבו הר"ש מקרלין זי"ע, א"ל הלעכויער שדבר זה אי אפשר, כי התקשרותו אליו היתה כהתקשרות אלישע ואלישע.

הרה"ח רבי יעקב אשר ארקובין ז"ל "אשרי האיש" ע"י פ"א *

...ענין רב יש במסורת מסוימת, הזוקפת את עובדת התגלותו ופירסומו של רבינו (הרה"ק רבי ישראל דב מוילעדניק זי"ע) בעושה נפלאות, לאדמו"ר בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש; שהוא ז"ל שלח פעם אחת עוגנה שבעלה נטשה מיה כמה שנים ולא נודע אנה בא - אל הרה"ק מוילעדניק. ומתחילה לא רצה לשמוע מזה מאומה, אך כאשר סיפרה לו כי הרבי מליובאוויטש הוא ששלח אליה, אמר אם כן - אם הצער כל כך גדול, בואי ואדמי' הי'ן הוא בעלך. קם הרבי מכסאו אל החלון ואמר לה: ראי! בעלך עומד על התרן שבספינה שם בעיר ליבוי אשר במדינת קורלאנד! ושבד שסו העוגנה נאשה אל החלון והביטה, אבל לא ראתה מאומה והתחילה לבכות. אמר לה: הנה, סעי לליבוי ושם תמצאי את בעלך. וכן עשתה נטעה שמה ומצאה את בעלה בין העובדים בספינה וקיבלה ממנו גט פשוטין ומאו והלאה נתפרסם ל"בעל מופת" ומכל המקומות באו לפניו לעזור להם ולפעול להם ישועות...

הרה"ח ר' יהושע מנדשיין ז"ל "שארית ישראל - ואלה תולדות" (מאנסי תשס"ה) ע"י 21 *

על ההתוועדות המיוחדת (שבת פרשת בלק תשט"ז) בה הרבי מ"כ מן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל) לימד את הניגון "אסדר לסעודתא", סיפר בשעתו ל"כפר חב"ד" הרב יהודה לייב ריסקין ע"ה, משלוחי הרבי למרוקו:

בהתוועדות שבת פרשת בלק תשט"ז, דיבר הרבי בענין הזמירות' שבסעודת שבת קודש, וכך אמר: "הזמירות' לסעודה השניה של שבת קודש, שכ"ק אדמו"ר הזקן הכניס בסידורו, הם "אסדר לסעודתא". לגבי הניגון "בני היכלא", החסידים מנגנים ניגון שמקובל בידם שהוא מאדמו"ר הזקן. לגבי "אומר בשבחתי", ישנו ניגון מר' הלל [מפאריטש] ולגבי "אסדר לסעודתא" ישנו ניגון שמנגנים בליטא ואוקראינה, הניגון הוא כמו "פאניע" ובניעמה של מארש [שיר לכת]".

ואז הרבי לימד את הניגון, וחזר עליו כמה פעמים. עד אז היו מנגנים ניגון זה בלי המילים הללו והרבי לימד את הניגון על המילים של "אסדר לסעודתא".

באמצע הניגון סיפר הרבי:
"פעם הגיע יהודי אל הרה"ק מוילעדניק, בעל ה"שארית ישראל", שהיה "א פולישער גוטער איד" [מצדיקי פולין], וביקש ברכה לזרע חיא וקומא. ציווה עליו הרה"ק מוילעדניק לתלות בחזק המיטות שבביתו וילונות משי, בתוך סגולה לבן זכר. אחר כך שאלו אותו תלמידיו: היכן כתוב

שמשי הוא סגולה לבנים? ענה להם הרה"ק מוילעדניק: זה כתוב מפורש ב"אסדר לסעודתא" - "אילין מליא, יהון לרקיעיא" כלומר, כשיתלו וילונות 'מליא' בארמית הם (גם) כלי משי, ויהון לרקיעיא' פירושו שיתלו אותם, או 'תמן מאן שריא' - מי נמצא שם? הלא הוא שמשא' המילה 'זון' משמעה באידיש שמש וגם בן, היינו שייולדו בנים זכרים... וכך הוה.

שניים מהחסידים שנכחו באותה התוועדות, המשפיע הרב שלום פלדמן והשליח הרב בערל מוצקי, מוסיפים ומספרים עוד בעניין זה:

כשהרבי סיים לספר את הסיפור עם הרה"ק מוילעדניק, הציבור חיד' למשמע ה"פשתל"... אבל אז פניו הקדושות של הרבי נהיו מאוד רציניות והרבי אמר: שהיחכמה' כאן לא מתבטאת בעצם הפירוש, אלא בזה שאכן כך היה במציאות - שאנתו יהודי עשה כעצת רבו ואחר כך נולד לו בן!

וכך התבטא הרבי: "דא איז דער קונץ ניט טייטש, נאר דער קונץ איז אז ביי אים איז שפעטער געווערן אז זון" =היקונץ' כאן הוא לא הפירוש - הדרוש: היקונץ' כאן הוא שנולד לו אחר כך ילדו.

באותה התוועדות שהרבי סיפר זאת, נכחו שלושה אברכים שנוקרו לישועה בבנים. אחד מהם לקח את דברי הרבי ברצינות, בתמימות ובאמונה פשוטה. כשהזכיר לארץ, רכש בד משי, תלה אותו בביתו לרקיעיא' ואחר כך נולד לו בן, השניים האחרים לא נהגו כמוהו. ולמעשה, רק אותו אחד נושע בזוה"ק...

"היכל הנגינה" ע"י רס"ט *

אני שמעתי מרבי יוסף דב קסטל זצ"ל מר' פסח אביו של ר' אברהם מינקר ז"ל, שהוא היה בשעת מעשה אצל הוילדניקער. שהיה אחד בכפר, ופעם הלכו בחורי שיבה בדרך, ואז להם האוכל והיה כפרו בחוץ. והם ראו אור בבית ונכנסו לשם, ועלו להתחמם על גג התנור. בעל הבית שמע רעש ושאל מי שם, ענהו שהם רוצין להתחמם מעט, הוא ביקש מהם להסתלק, וסרבו. כמובן שהוא היה שבע ורגוע, והם היו עייפים ורעבים, והוא הצליח לקדם מבייתו. כשעמדו בחוץ אמרו בשברון לבם, כשם שהוא סיקק אותנו מבייתו, כך יסלקו השם מבייתו. ול"ע באה רוח חזקה וזרקה את הבית והוא נשאר ללא קורת גג ולא כלום. הוא נע ונד מעיר לעיר, וכשהגיע לווילדניקער, הוא אמר לגבאי שלא יכניסו, כך חיכה כמה ימים ובשום אופן לא הרשה לו. בסוף בשכוננו אמר לו הוילדניקער שהוא כבר גמר את התיקון ולא צריך לנדוד יותר, ורק צלחת ושם בה כמה מטבעות וביקש מהגבאים שגם הם יתרמו, ור' פסח ההוא גם הוא תרם.

הרה"ח ר' עזריאל זעליג וינברג ז"ל "זכרון עז" ע"י קנ"ג

סיפור שבועי

נס דף היומי

רחוב סוקולוב בבני ברק, בית הכנסת 'כתב סופר'. מדי ערב, כמה דקות לפני השעה תשע מתכנסת במקום קבוצה של תלמידי חכמים וקובעי עתים, לשיעור ה'דף היומי' אותו מוסר הגאון רבי ניסן גודלברג שליט"א, ר"מ לבישת 'אור ישראל'. השיעור נמסר כשעה, כאשר כל המשתתפים שמים אוזנם כאפרכסת, מתנתקים מהמולה הנושבת בחויות, מתעלים מעל החורף הסוער או הקיץ המהביל, ושוקעים אל תוך דף הגמרא האהוב, מתחברים לדף היומי.

אחד המשתתפים הוותיקים בשיעור, הוא ר' יצחק חמוי הי"ו, אשר משתתף בשיעור בקביעות ובמסירות מיד יום בימו. היה זה לפני שנים מספרות. ר' יצחק התנדב לקחת על עבודת הריסה ובניה במבנה חינוכי בעיר, ונהג הטרקטור לא שם לב למיקום המדויק בו הוא עומד, והשליך' קיר גבוה היישר על ר' יצחק. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלחה לחלצו מבין ההריסות, והוא

הוביל לבית החולים במצב קשה. במשך כחצי שנה היה ר' יצחק מאושפז בבית החולים, מנותח שוב ושוב, כשהרופאים מנסים לאחות את השברים ולהשיב את גופו למצב תקין ככל האפשר. הוא חווה יסורים קשים ונוראים אשר אי אפשר לתארם, והתחזק באמונה ובביטחון 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'.

לאחר כמחצית השנה של שהות רצופה בבית החולים השתחרר לביתו, כשרגלו האחת, משותקת, ורגלו השנייה בקושי יכולה לנוע עקב כאבים עזים, והוא נדרש לשוב ולהתייצב לביקורות, ניתוחים וטיפולי פיזיותרפיה. מיד עם הגעתו לביתו, הדבר היחיד שהיה ברור לו שהוא חוזר לשיעור ה'דף היומי'. הניתוק בן מחצית השנה מהשיעור - היה עבורו קשה מספיק, לבטח יותר קשה מהמאמץ הכבי ש הוא נדרש אליו כדי להגיע לשיעור החל מעכשיו, אם בעבר היה עליו לקום מהכיסא, לרוץ במדרגות ולהגיע לשיעור תוך דקות - הרי שעכשיו הוא נכה וחצי משותק, וההשתתפות בשיעור דורשת ממנו מאמץ איתנים, זמן ממושך, וגם כאבים לא פשוטים... אולם לא איש כר' יצחק יאמר נואש. מדי ערב התאורר בנבורה, ובשעת ערב מוקדמת החל להתארגן לציאה.

הירידה במדרגות מבייתו, הדרך לבית הכנסת, ההגעה עד למקום השיעור. כל שלב לקח זמן ומאמץ רב, ור' יצחק היה מוכן לכל המאמץ הזה - ובלבד שיוכל להשתתף בשיעור! חבריו של ר' יצחק קיבלו את פניו בהערצה מהולה בהפתעה. היטב ידעו את העובד עליו, חלקם אף ביקרו אותו בבית החולים, והיטב הבינו בו מדובר עבורו במאמץ עילאי - כמעט על אנשי - לציאת מהבית ולבוא לשיעור. מכאן נבעה ההפתעה שלהם למראה הופעתו, ומכאן גם הערכה הרבה, שרחשו לו - על מסיירות הנפש שהובילה אותו לשוב לשיעור, למרות מצבו הרפואי והרגליים שאינן מתפקדות... במשך חודש ימים התמיד ר' יצחק בהגעתו לשיעור, וביום ה-31 הופתעו שכניו להתעורר לקול צעקות רמות, שנשמעו מכיוון ביתה של משפחת חמוי. הם ידעו כי מצבו הרפואי של האב אינו מהמשופרים ולפיכך נבהלו, אלא שאז נדהמו לגלות, הצעקות היו קריאות שמחה, שבני המשפחה פשוט לא הצליחו לבלוא בליבם. בניגוד לכל הסיכויים, למרות תחושת הרפואים הפסימיות, בחלוף שבעה חודשים מאירוע הנפילה הקוא - ר' יצחק חש דם זורם באצבעות רגליו, הוא הצליח להניע אותן כאחד האדם...

בני המשפחה הופתעו, השכנים לא האמינו למראה עיניהם, וגם הרופאים שקיבלו אותו בשעת בוקר העניקו לו את הכינוי 'נס רפואי מהלך'. 'לא היה לזה כל סיכוי, אין לזה הסבר!' - הסביר הרפופסור הבכיר במחלה האורתופדית, הרי רגלו הייתה משותקת, בכלל לא זרם דם בעורקים. איך פתאים בשעת לילה החל הדרם לזרום בעורקים שבמעט יבוש? כיצד קרה הדבר שתוך כדי שניה איש כמעט הבריא לחלוטין?! - תמה הרפופסור בקול, והכניס את ר' יצחק לסדרת בדיקות מקיפות... אך גם בסוף סידרת הבדיקות, התברר שפשוט קרה כאן נס, נס פלאי של ממש. רק ביום האתמול רגל אחת הייתה משותקת לחלוטין והרגל השנייה הייתה מיוסרת לכאובה, ולפתע פתאים הרגליים שבו לתפקי'. עוד ניתוח אחד או שניים - ור' יצחק יוכל לשוב ולהלך כאחד האדם.

הם מיהרו לקבוע לו תור לניתוח, ובלילה שלפניו ביקש ר' יצחק מחברי השיעור להתפלל למענו. ויהי בבוקר, כבואו לבית החולים לקראת הניתוח, לפתע פתאים התבלבלו הרופאים, פשוט הסתחררו מתוצאות הצילומים שנגלו לעיניהם. התברר כי הניתוח פשוט מיותר, רק יצחק מהלך כעצו ובריא, רגליו נשמעות לו בקלילות. את ש שהרופאים הגידו 'נס רפואי מהלך', ר' יצחק מגדיר 'נס של הדף היומי'. הנה כי כן, חודש בדיק לאחר שובו לשיעור היומי הקבוע בדף היומי - בעיותיו הרפואיות החלו לחלוף כבאורח פלא, ובתוך תקופה קצרה הן פשוט נעלמו, והוא חזר לאיתנו כמימיים ימימה!

את סיפורו של ר' יצחק ניתן לקרוא בספר 'עלינו לשבח', וללמדנו בא: קביעות עיתים לתורה לא רק שהיא מתנה יקרה שכל אחד

משל ונמשל ב

"לא ידעתי את ה' ואת ישראל לא אשלח"

מידת הגאווה שהייתה בפרעה הובילה אותו ואת עמו לאבדון. פרעה לא יכל לחשוב כדבעי ולנהוג באחריות מסיבה פשוטה: "גאווה".

הגאווה שיכרה אותו - עצם המחשבה שהוא אלוהי מצרים העבירה אותו על דעתו, שיכרון הגדלות של פרעה, העביר אותו על דעתו!

משל למך הדבר דומה: במכון לגמילה מאלכוהול הביאו מרצה שיקביר מהו הנזק הנגרם משתייה מרובה של ויסקי. אחת המטרות הייתה להפחיד את המכורים ולמנוע מהם לחזור לטיפה המרה...

המרצה פתח את דבריו בניסוי. כדי להסביר מהו הנזק שגורם האלכוהול הוא הכניס תולעת שהביא עמו לתוך כוס של ויסקי צלול. התולעת התפוררה תוך שניות ספורות לתדהמת כל הנוכחים. היו שביקשו לראות זאת, שוב, המרצה שראה את שיא ההצלחה מול עיניו חזר על הניסוי כמה וכמה פעמים ובכל פעם ההתפעלות של המתאווים לטיפה המרה הדהימה אותו מחדש. לאחר הניסוי שאל המרצה את הנוכחים: "מי מכם עכשו יכול לומר לי מהי המסקנה מהניסוי?" דממה השתררה באולם, אף אחד מהנוכחים לא רצה להכיר בעובדה של הרס הגוף מאלכוהול או חליה לומר מילים שלא יאפשרו לו בעתיד לשתות אלכוהול... רק אחד הצביע. המרצה אפשר לו לדבר והוא אמר בקול רם: "מי ששותה ויסקי אין לו תולעים בבטן!"

והנמשל ברור מאליי: פרעה לא יכל להכיר בעובדה שה' הוא הא-לוקים, כיוון שזה אומר שהוא לא את זה, הוא לא יכול היה לסבול... פרעה היה שיכור - ב"שיכרון גדלות" הגאווה מחקה את כל המדינה על כלכלתה ותושביה וזה לא היוז לו...

נשאלת השאלה: אם המידות כל כך חשובות להתנהלות האדם, למה לא כתוב בתורה מידות? התשובה היא: כי דרך ארץ קדמה לתורה...

כל כך טעים, חסר מלח, והוא קצת מקפיד ובאמצע ה"מנוחה", וצועק למי ששומע: "נא להביא מלח" - ואין עומד על ידו שישמע, מרים קולו קצת יותר: "נא להביא מלח", אין קול ואין עונה. בלית ברירה הוא מרים את עצמו מהקסא והולך להביא מלח, מתיישב עוד פעם ולועס.

האוכל עדיין לא כל כך טעים, כבר ראה שאין אף אחד בבית, מתרומם שוב להביא קצת חרדל, באמצע רוצה לשתות - אוף, זה לימונאדה? מתרומם פעם שלישית, מביא סכר, קצת לימון, לא רע, אבל הספר קצת משעמם... מתרומם פעם רביעית, מחטט בבית, אין מה לקרוא, אוף! איזה בית זה! לא מתעצל, לובש מעיל, הולך לקנות משהו מעניין.

יוצא לרחוב, הולך ברגל עד המרכז המסחרי, מתעייף קצת ומה לא עושים בשביל המנוחה... קונה משהו מעניין, מגיע הביתה, מתיישב שוב. אוף, זה כסא נוח? הקפיצים דוקרים. בעצם, היום חוזר מקדם והחניות עדין פתוחות, כבר מזמן החליט שהגיע הזמן לקנות כסא נוח חדש...

עוד פעם למרכז המסחרי, מחנות לחנות, מוצא כסא מתאים, סוחר אותו הביתה. איזה יופי, יוצא לרגע, חוזר לכסא נוח, תהו ובהו, הילדים כבר חזרו מבית הספר וראו את הכסא החדש, מריבות עד לשמים: 'אני רוצה לישבת', 'לא אתה כבר ישבת, עכשיו התור שלי'... את המשך הספור על ה"מנוחה" הזו יכול כבר כל אחד מאתנו לדין מחיי היום יום של עצמו...

אם כן, מה נפלא מה שאמרה תורה "וירא מנחה כי טוב - ויט שכמו לסבל", אהרבה, כך, ורק כך, על ידי שמוכן קצת לסבל, ועל ידי התמסרות לתורה - זוכה הוא לקנות לעצמו מנוחה אמיתית ושלמות נפש.

(רבי שמשון פינקוס זצ"ל - תפארת שמשון)

מאתנו זכאי להעניק לעצמו כחוויה רוחנית יומית קסומה ונעלית, אלא היא גם מפתח פלא לזכות בישועה נכספת, כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם. וככל שמתחברים לתורה ביתר שאת, כך זוכים שהלימוד היומי פותח לנו שער ומרעיף עלינו שפע של ישועות.

(גיליון 'פניני פרשת השבוע')

משל ונמשל א

המנוחה האמיתית

וירא מנחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל

במבט שטח, ישנה כאן לכאורה סתירה מניה וביה: "וירא מנחה כי טוב", טוב להיות במנוחה ובשלות נפש, ואם כן "ויט שכמו לסבל"? אתמהה, וכי מי שאוהב מנוחה מחפש לסבל? הרי אדרבה, אדם כזה אינו עושה כלום, אלא יושב בכסא נוח, שותה כוס קפה וקורא ספר מעניין! כך בערך נראית מנוחה אצל אדם, ומהו אם כן ענין "ויט שכמו לסבל" אצל מנוחה?

והנה פסוק זה נאמר על שבת וישכר, המיוחדים בלמוד התורה, והם שהיו ראשי הסנהדרין. וחז"ל פרשו את ענין המנוחה שהוא מסמל את למוד התורה. ועדין צריך להבין, וכי למוד התורה מנוחה יקרא? והרי אין התורה נקנית אלא על ידי עמל ויגיעה, ובפרקי אבות מונה התנא בין הדברים שבהם התורה נקנית, מעוט תענוג ומעוט שנה, וכי מעוט שנה יקרא מנוחה?

אמנם ודאי שיש באורים עמקים ונבונים למה נקראת התורה מנוחה, אבל גם בפשטות הדברים הוא כך, וממש כך! מנוחה במובנה הפשוט היא רק למי שמוכן לסבל ונביא משל מן החיים, ראובן, אחרי חצי יום עבודה קשה, החליט ללכת הביתה מקדם כדי לנוח קצת. הוא מגיע הביתה מבקש שיסדרו לו ארוחה ושתיה, ובינתיים מתיישב בכסא נוח לקרוא איזה דבר מעניין. בני ביתו הביאו לפניו את האכל והשתיה, והוא מברך ומתחיל לאכול. והנה מרגיש שהאוכל לא

הודעה חשובה

לידיעת ציבור קורא הגליון מולנו יודעים שבזמנים אלו עסוקים גדולי ישראל בטהרינו בשלימות, מפני פגעי הטכנולוגיה כמו שיש לטהר מפני פגעי הטכנולוגיה כמו כן נצרך לבדוק מה שקוראים ולומדים, שגם יהיה טהור מנופה זך בשלימות, על כן צוות הגליון משקיע למען יצא הגליון מנופה זך על רמה איכותית וגבוהה רוחני ולהתאים את זה לרוח בקושה וטהרה, אם בכל זאת נתקלת במשהו שלענינות דעתך לא מתאים וממובד ניתן בכל עת להתקשר למס' 0556749236 או לשלוח פקס למס' 5001356 - 02 ונשתדל בעזהושי"ת לשפר ולשמוע ולהאזין בכל עת ולתקנו ולהעבירו לאחראים על כך, בהתייעצות ומחשבה קודם למעשה שנית, ובתודה מראש, מקווים שהגליון יוסיף לך הקורא חיזוק ותוספת יראת שלמים לטהרינו בשלימות מכל המרעיף בישינו, ולהצלחה בגשמיות וברוחניות ובכל הענינים.

גליון השבוע נתרם לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' אשר מאיר ז"ל
 בן יבדלחט"א הרה"ח ר' עזריאל ברוך שליט"א אהרנוביץ נלב"ע ל' חשוון תשפ"ג ת.נ.צ.ב.ה.

גליון השבוע נתרם
 לזכות התורים החפץ בעילום שמו להצלחתו בכל הענינים ולזרע של קיימא בקרוב יברכהו ה' וימלאו' כל משאלותיו לטובה ולברכה ואך טוב וחסד יודפחו כל הימים אמן

גליון נתרם
 ע"י ידידינו היקר החפץ בעילום שמו להצלחה בכל הענינים יה"ר שימלא ה' כל משאלות לבו לטובה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שפע ברכה והצלחה עד בלי די נחת וכט"ס